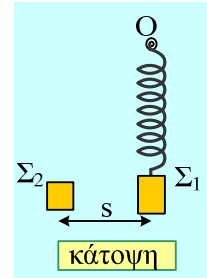

Μια πλάγια πλαστική κρούση αλλά μετά τι;

Σε ένα λείο οριζόντιο επίπεδο ηρεμεί ένα σώμα Σ_1 μάζας $m_1=1\text{kg}$ δεμένο στο άκρο οριζόντιου ιδανικού ελατηρίου σταθεράς $k=100\text{N/m}$ και φυσικού μήκους $\ell_0=0,6\text{m}$, το άλλο άκρο του οποίου είναι δεμένο σε σταθερό σημείο O . Σε απόσταση $s=0,628\text{m}$ ηρεμεί ένα δεύτερο σώμα Σ_2 , της ίδιας μάζας, όπως στο σχήμα. Τα δύο σώματα θεωρούνται υλικά σημεία αμελητέων διαστάσεων. Μετακινούμε το σώμα Σ_1 συσπειρώνοντας το ελατήριο κατά $0,4\text{m}$ και σε μια στιγμή $t_0=0$ το αφήνουμε να ταλαντωθεί, ενώ ταυτόχρονα εκτοξεύουμε οριζόντια με ταχύτητα v_2 το σώμα Σ_2 . Μόλις το σώμα Σ_1 φτάσει στην θέση ισορροπίας του, τα δύο σώματα συγκρούονται πλαστικά.

- i) Με ποια ταχύτητα κινήθηκε το σώμα Σ_2 πριν την κρούση;
- ii) Να βρεθεί η ταχύτητα του συσσωματώματος Σ αμέσως μετά την κρούση.
- iii) Πόση είναι η απώλεια της μηχανικής ενέργειας κατά την κρούση;
- iv) Μετά από λίγο το ελατήριο έχει δυναμική ενέργεια 4J . Για τη θέση αυτή:
  - α) Να υπολογιστεί η ταχύτητα του συσσωματώματος Σ .
  - β) Ποιος ο ρυθμός μεταβολής της στροφορμής του Σ , ως προς κατακόρυφο άξονα που περνά από το άκρο O του ελατηρίου;
  - γ) Να βρεθεί η απόσταση του σημείου O , από τον φορέα της ταχύτητας του συσσωματώματος.

Απάντηση:

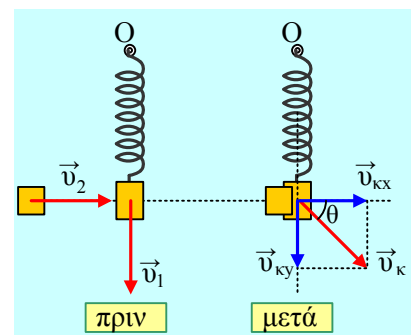
- i) Το Σ_1 σώμα αφήνοντάς το να κινηθεί εκτελεί ΑΑΤ με πλάτος $A=0,4\text{m}$, οπότε θα φτάσει στη θέση ισορροπίας του τη στιγμή $t_1 = \frac{T}{4} = \frac{\pi}{2} \sqrt{\frac{m}{k}} = \frac{\pi}{2} \sqrt{\frac{1}{100}}\text{s} = \frac{\pi}{20}\text{s}$. Συνεπώς η ταχύτητα του Σ_2 πριν την

κρούση είναι $v_2 = \frac{s}{t_1} = \frac{0,628\text{m}}{\frac{\pi}{20}\text{s}} = 4\text{m/s}$.

- ii) Η ταχύτητα v_1 με την οποία το πρώτο σώμα φτάνει στη θέση ισορροπίας του είναι $v_1 = \omega A = \sqrt{\frac{k}{m}} A = \sqrt{\frac{100}{1}} 0,4 = 4\text{m/s}$.

Εφαρμόζουμε την Α.Δ.Ο. για την κρούση:

$$\vec{P}_a = \vec{P}_\tau \begin{cases} m_2 v_2 = (m_1 + m_2) v_{\kappa x} \rightarrow v_{\kappa x} = 2\text{m/s} \\ m_1 v_1 = (m_1 + m_2) v_{\kappa y} \rightarrow v_{\kappa y} = 2\text{m/s} \end{cases}$$

Συνεπώς $v_\kappa = \sqrt{v_{\kappa x}^2 + v_{\kappa y}^2} = \sqrt{2^2 + 2^2}\text{m/s} = 2\sqrt{2}\text{m/s}$ ενώ το σχηματιζόμενο παραλληλόγραμμο είναι τετράγωνο, οπότε η ταχύτητα σχηματίζει γωνία $\theta=45^\circ$ με την διεύθυνση της v_2 .

- iii) Η απώλεια της μηχανικής ενέργειας είναι:

$$\Delta E = \Delta K = \frac{1}{2} m_1 v_1^2 + \frac{1}{2} m_2 v_2^2 - \frac{1}{2} (m_1 + m_2) v_k^2 = \frac{1}{2} 1 \cdot 4^2 J + \frac{1}{2} 1 \cdot 4^2 J - \frac{1}{2} 2 \cdot (2\sqrt{2})^2 J = 8 J$$

iv) α) Μετά την κρούση, το συσσωμάτωμα κινείται σε λείο οριζόντιο επίπεδο, συνεπώς η μόνη δύναμη που παράγει έργο είναι η δύναμη του ελατηρίου, δύναμη συντηρητική και η μηχανική ενέργεια παραμένει σταθερή. Εφαρμόζουμε λοιπόν την ΑΔΜΕ, αμέσως μετά την κρούση μέχρι τη θέση που το ελατήριο έχει δυναμική ενέργεια 4J:

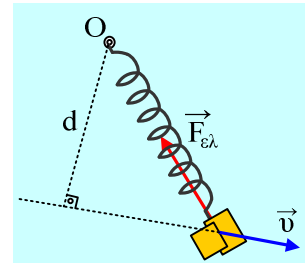
$$K_{\text{αρχ}} + U_{\text{αρχ}} = K_{\text{τελ}} + U_{\text{τελ}} \rightarrow$$

$$\frac{1}{2} (m_1 + m_2) v_k^2 = \frac{1}{2} (m_1 + m_2) v^2 + U_{\text{τελ}} \rightarrow$$

$$v = \sqrt{v_k^2 + \frac{2U_{\text{τελ}}}{m_1 + m_2}} = \sqrt{(2\sqrt{2})^2 - \frac{2 \cdot 4}{1+1}} m/s = 2 m/s$$

β) Οι δυνάμεις που ασκούνται στο συσσωμάτωμα μετά την κρούση είναι το βάρος και η κάθετη αντίδραση του επιπέδου (με μηδενική συνισταμένη) και η δύναμη του ελατηρίου, η οποία κατευθύνεται στο άκρο Ο, ως προς το οποίο δεν έχει ροπή. Οπότε:

$$\frac{d\vec{L}}{dt} = \Sigma \vec{\tau} = 0$$

γ) Με βάση και το προηγούμενο ερώτημα η στροφορμή του συσσωματώματος, ως προς το σημείο Ο (ισοδύναμο κατά τον κατακόρυφο άξονα, ο οποίος περνά από το άκρο Ο του ελατηρίου) παραμένει σταθερή.

$$\vec{L}_a = \vec{L}_\tau \rightarrow$$

$$(m_1 + m_2) v_{\text{κx}} \cdot \ell_0 = (m_1 + m_2) v \cdot d \rightarrow$$

$$d = \frac{v_{\text{κx}}}{v} \ell_0 = \frac{2}{2} 0,6m = 0,6m$$

Υλικό Φυσικής - Χημείας.

Επειδή το να μοιράζεσαι πράγματα, είναι καλό για όλους....

Επιμέλεια

Διονύσης Μάργαρης